

AGNI

Nr 227 ~ Årg. 56 ~ Nr 2 ~ Julen 2011

Barnet i kosmos centrum

En text, avlyssnad av många under julen, handlar om ett barn som föds i fattig miljö, utomhus under natthimlens stjärnor. Men barnet tilldrog sig snart mångas uppmärksamhet. Herdar strömmar dit i förundran över det som skett. En barn förlöslas på deras marker mitt i natten. Legenderna berättar också om hur höglärdade mager från ett land långt borta i Öster kommer till platsen och lägger dyrbara gåvor vid krubban. För dessa stjärntydare framstod barnet som centrum i det kosmos vars tecken de försökte tyda.

Många av de barn som kommer till världen i vår nu pågående världshistoria, föds också i fattigdom. Vilken värld lämnar vi i arv till dem? Mycket tyder på

att de får bära skulden och hantera följderna av vår tids tillkortakommanden och pinsamma misslyckanden. De gäller både fördelningen av det materiellt goda – och vår bristande förmåga att försvara jorden som en god plats för Livet – växternas, djurens och vårt eget släktes.

Vår förening har efter måttet av sina resurser försökt fokusera på barnet i fattiga länder. Vi ger möjlighet till skolgång som nästan alla barn törstar efter. Under året har vi även inriktat oss på ett stöd till flyktingbarn. Det finns många som har rätt att komma hit men deras väg kantas av faror och vedermödor. Det finns tolv-trettonåringar som färdas hundratals mil över de afghanska bergen och

andra som tar sig genom krigsdrabbade områden på Afrikas horn. Många tvingas vänta länge innan alla formaliteter kring visering till Sverige genom våra ambassader i Pakistan eller Sudan är klara. Genom säkra kontakter har det varit möjligt att ordna husrum och mat till sådana barn som färdas på denna jordens allra farligaste vägar.

Barnet i centrum. Vi måste lätta de bördor som dessa barn betungas med i en värld som inte är rättfärdig. Vi bör göra som julnattens herdar och de vise männen. Slå vakt om barnet – barnet som måste vara centrum i vårt mänskliga kosmos!

BN

Goda nyheter från Gjirokaster

– äldreprojektet permanentas i kommunens regi

Sedan tre år tillbaka stöttar Agni ett hjälpprojekt bland äldre ensamma män och kvinnor i staden Gjirokaster i Albanien. Verksamheten, som sker i samarbete med det lokala Röda Korset och föreningen Fadderfriends, går ut på att ge ett trettiotal äldre en plats att samlas på varje förmiddag. Varma drycker, enklare förtäring, dagstidning, schackspel med mera erbjuds de gamla och sist, men inte minst, social gemenskap och värme under den kalla årstiden. Medlemmar i Fadderfriends har nyligen besökt Gjirokaster och gjort en uppföljning av verksamheten.

Vi efterlyste redan vid starten för tre år sedan ett samarbete mellan våra frivilligorganisationer och kommunen då det gällde

det här behjärtansvärda projektet. Svaret har varit att kommunen saknar ekonomiska förutsättningar. Men nu möttes vi av ett glatt besked! Kommunens sociala omsorgsnämnd har tagit på sig huvudansvaret för detta äldreprojekt, men är mycket angelägen att framhålla att man önskar ett fortsatt samarbete med Röda Korset och Fadderfriends/Agni. Fina lokaler har iordningsställts och kommunen svarar för skötsel och uppvärmning. Sjukvårdspersonal och annan personal kommer att finnas på plats och man har en förhoppning om att den från början planerade sopplunchen ska kunna realiseras. De idag trettiotalet besökare skall utökas till femtio. Även i fortsättningen kommer

användningen av lokalerna för äldreprojektet att samordnas med den fritidsverksamhet för socialt utsatta barn som Röda Korset och Fadderfriends svarar för. De äldre nyttjar lokalerna före lunch, de yngre efter.

Allt verkar mycket positivt och vi vill till slut från Fadderfriends sida framhålla att det var tack vare Agni som detta angelägna och uppskattade äldreprojekt kunde komma igång.

Titta på bilden – visst ser de här ärrade representanterna för de äldre i Gjirokaster nöjda ut då de utbringar en skål för Agni!

*Varma hälsningar från
Margareta Wolf och Karin
och Staffan Fogelberg,
Fadderfriends och Hysi,
Röda korset i Gjirokaster.*

Albanien har genomgått en omvälvning från ett kommunistiskt samhälle till ett kapitalistiskt. Förändringarna har medfört att många har flyttat in till städerna, familjeband har brutits och att nya värderingar konkurrerar med gamla. För många äldre människor har förändringarna slagit hårt. De har förlorat kontakt med sin familj och har mycket små inkomster. På dagcentret ska de få ett mål mat, värme och en social samhörighet. En fast punkt i livet som vissa av dem saknar, då de kanske inte ens har tak över huvudet.

Svårt läge för vårdcentralen Maxeña

Här kommer hälsningar från Guatemalas gröna kullar. Vår vintersäsong, regnperioden, går mot sitt slut. Kaffeträden med sina röda bär är våra julträd! Skörden är i gång.

Det gångna året har varit svårt för de fattiga i Guatemala. Priset som producenterna får för kaffet har ökat, ändå betalat plantageägarna inte plockarna en rättvis lön, inte ens minilön. Jordskred och översvämningar har orsakat stora skador på vägar och broar. Presidentvalet som hölls nyligen, bringade inte mycket hopp för social förändring. Stigande priser på basala livsmedelsvaror har gjort att undernäring och sjukdomar hos barn har ökat. Vi märker att många patienter skjuter upp besök på kliniken eftersom det inte ens har råd med bussbiljetten hit. Ett annat tecken på den ökade fattigdomen är att när kvinnorna nu köper majs så köper de bara ett eller ett par kilo i taget. Förut köpte de 20 eller 25 kilo på en markandsdag. Fler och fler patienter kommer till kliniken akut sjuka eller sårade. Färre Maya-kvinnor har råd att väva de vackra traditionella blusar som använts i generationer.

Det är nu adventstid, och för invånarna här finns fortfarande hopp att det nya året ska bringa ett bättre liv för deras familjer. Tron är väldigt närvarande i mångas liv. Människor bryrs sig verkligen om varandra. Tillgången till utbildning för deras barn har blivit bättre, och familjer är beredda att göra både uppoffringar och att tigga pengar för att deras barn ska kunna stanna i klassrummet.

Jag har precis kommit tillbaka från ett besök hos vänner och familj i USA. Där bevittnade jag uppropet att ockupera gatorna och gå ut för att protestera mot den ekonomiska verkligheten. En majoritet av det amerikanska folket får inte sin privatekonomi att gå ihop, alla har inte tillgång till utbildning och hälsovård som de borde.

Det är svårt, för den krisen i världsekonomin har påverkat generositeten mot världens fattiga. Här i Guatemala är folk hungriga!

Det skulle vara ett mycket tungt beslut att stänga kliniken. Vi ber dig att sätta Maxeña-kliniken på din önskelista i jul. När året går mot sitt slut är vi dåligt förberedda för de kostnader som vi då måste ta. Vi måste också förnya våra anställningskontrakt med personalen och köpa in mediciner för 2012. De flesta av våra anställda har minimilön som är mindre än 10 dollar per dag (cirka 75 kronor). Inte heller i år kan vi ge dem någon löneökning. De behöver sina arbeten, och de sjuka behöver kliniken. Tack för era böner och er generositet!

*En fröjdefull jul och ett gott nytt år från oss alla på kliniken.
Sheila McShane, föreståndare.*

Den 12 oktober blev Juan, 11 år, accepterad som patient på kliniken. Han har lunginflammation, allvarlig anemi, undernäring och eventuellt också tuberkulos. Han är ett sorgset barn från en mycket fattig familj. Förhoppning är att kunna behandla honom så att han kan återvända till skolan nästa år.

Mer om Maxeñaklinikens arbete

Guatemala har de högsta siffrorna för undernäring i hela Latinamerika. Bland ursprungsbefolkningarna på landsbygden är 80 procent av alla barn undernärda. Undernäring är inte bara ett hälsoproblem, utan även ett samhällsproblem. Om barn som drabbas av akut undernäring de första levnadsåren inte får behandling kan undernäringen bli kronisk och ge stora skador. Hjärnan kan skadas så att barnet senare får inlärningssvårigheter och problem att klara skolan.

FN har satt upp mål som innebär att andelen av världens befolkning som lider av hungersnöd ska halveras innan 2015. Som man kan se i diagrammet så kan ingen minskande trend ses i Guatemala. Med tanke på torkan 2009 och stigande livsmedelspriser så har problemen snarare förvärrats de senaste åren.

Varför svälter barnen i Guatemala?

Guatemala är egentligen inget fattigt land, ändå är hungerproblematiken besvärligare än i närliggande länder till exempel Honduras. En förklaring är den

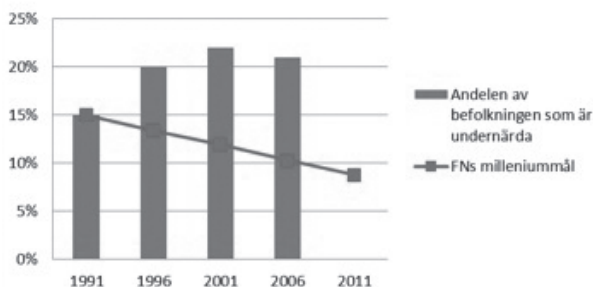
extrema koncentrationen av markägandet. Från 1800-talet tvingade utländska företag och plantager bort småbönderna från den mark som de levde av i generationer. Landsbygdsbefolkningen, som tidigare varit fattig men självförsörjande, tvingades genomgå återkommande hungerperioder.

Det är bakgrunden till att mindre än två procent av Gua-

temalas befolkning i dag äger 70 procent av den odlingsbara marken, och detta i ett land där majoriteten av befolkningen är jordbrukare. Många menar att det är denna orättvisa fördelningen på land som är den främsta orsaken till hungerproblemen. I 1996 års fredsavtal åtog sig staten att arbeta för en mer jämlik jordbrukssektor. Men utvecklingen är snarare den motsatta. Flera byar har vräcks från sin mark för att ge plats åt gruvor och plantager.

Forts på sid 7...

Utvecklingen av undernäringen i Guatemala jämfört med FNs millenniemål

Maxeñakliniken ordnar matmarknad med grönsaker man odlar i "jordbruksprojektet".

Dagny Landquist-Hoffman till minne

Örjansgården Agnis sekreterare under många år, Dagny L-Hoffman, avled 2 oktober i Göteborg, 92 år gammal. Hennes livsverk är helt förbundet med den gränsöverskridande kulturella, humanitära och fredsskapande verksamhet som levandegjordes på den gamla Örjansgården i Rönninge.

Många har omvittnat hennes roll där. Hon hade det praktiska och ekonomiska förståndet. Med små materiella medel men med ett stort mått av gott humör, humor och vänlighet lyckads hon få rektor Mikael Hoffmans ambitiösa projekt att fungera i den konkreta verkligheten. Hon tog sig an dem som sökte sig till Örjansgården på ett välkomnande sätt som många kom att minnas i all sin tid.

Det blev också hennes uppgift att fortsätta utgivningen av tidningen Agni efter Mikael Hoffmans död 1972, fram till det nya kapitlet i föreningens historia med dess centrum i Uppsala. Dagny överbryggade mellanrummet mellan dessa två kapitel i vår förenings ganska sällsamma historia.

Med stor noggrannhet samlade hon in dokumentationen över verksamheten under de decennier hon var verksam på Örjansgården. Allt detta finns nu i säkert förvar i det svenska Riksarkivet. Detta arbete uppfyllde hennes tid som pensionär. Det var också hennes sätt att på ålderns höst återuppleva sitt liv på Örjansgården tillsammans med Mikael Hoffman som också blev hennes make.

Det finns ett ljus över minnesbilden av Dagny. När man tänker på henne associerar man gärna till hennes härliga Göteborgsvitsar. Hon var en rolig människa i ordets pregnanta mening, en som ägde den humor som gör livet lättare att leva. Vår förening minns henne med tacksamhet.

Bo Nylund
ordförande i Örjansgården Agni

...forts från sid 5

Maxeñas arbete för att motverka undernäringen

Maxeña har under hösten haft ett "närlingsprojekt" som syftar till att hjälpa barn med akut näringsbrist. Spädbarn får närings tillsats medan barn mellan 2 och 5 år får mat som kliniken lagar. Kliniken har även tagit fram en egen näringsdryck "Atole Maxeña" gjord av malet och rostat ris, soja, majs, vete, "mush" och andra tillsatser.

Ett mer långsiktigt arbete är "jordbruksprojektet" som ska sprida kunskap om ekologiska odlingsmetoder, samt att lyfta fram vikten av att äta en grönsaksrik kost. I september fick klinikkens anställda tillfälligt byta kläder och ge sig ut för att gräva upp odlingslotter på klinikkens mark. Potatis, bönor, selleri, rovor, rädisor och inhemska örter såddes. En av de anställda hade en bror som hade erfarenhet av att odla svamp, och även denna "gröda" provades. Svamp innehåller väl sammansatta proteiner som är mycket nyttiga.

Redan i oktober kunde skörden börja. Förutom att användas till mat i näringsprojektet ordnades även en ekologisk marknad utanför församlingskyrkan på FN:s Världssvältsdag. Grönsaker och näringsdrycker såldes eller skänktes bort. Det var en mycket lyckad tillställning rapporterar klinikkens föreståndare.

Kristina Nyström

TIDNINGEN AGNI, BOX 1528, 751 48 UPPSALA

BEGRÄNSAD EFTERSÄNDNING

Vid definitiv eftersändning återlämnas tidningen med nya adressen på framsidan (ej adressränd).

AGNI

FÖRENINGEN

ÖRJANSGÅRDEN AGNI

Kontor: Kungsgatan 30, 753 21

Uppsala

Telefon kontor: 018-10 27 44

Telefax: 018-50 37 82

Postgiro: 7 73 73-9

TIDNINGEN AGNI

Redaktör: Kristina Nyström, 070-201 49 16

Ansvarig utgivare: Bo Nylund,
018-50 37 82, 070-680 58 29

Kontaktperson för Agni är sekreterare
Puck Bjelke Hoffman, telefon 018-51 68
20. Välkommen att höra av dig!